

SVENSKA TEKNISKA
VETENSKAPSAKADEMIEN
I FINLAND

VERKSAMHETSBERÄTTELSE 2014

Året som gick – en resumé

Årsredovisningen inleds med en beskrivning av specifika aktiviteter och händelser som styrelsen vid Svenska tekniska vetenskapsakademien i Finland r.f. (STV) vill lyfta fram som kännetecken för året 2014. Därefter följer en redovisning av övriga händelser, ekonomiska aspekter samt en presentation av styrelsen, kommittéer och STV representation jämte medverkan i övriga organisationer. Avslutningsvis följer en lista över stipendier, pris och understöd för år 2014.

Stiftelsen Teknikakademien (TAF) hade ett nytt koncept då TAF i maj gav **Millenniumpriset för teknologi** till professor Stuart Parkin för hans forskningsinsatser inom ämnesområdet spintronik som varit banbrytande för utvecklingen av magnetiska minnens lagringskapacitet. En **Millennium paviljong** byggdes upp på Medborgarplatsen i centrala Helsingfors under perioden slutet av april till medlet av maj. I paviljongen gick förutom prisutdelningen samt galamiddagen ett flertal andra evenemang, tävlingar och seminarier av stapeln i syfte att ge synlighet åt priset samt visa för en bred målgrupp på teknikens betydelse och roll i vårt samhälle.

I september erhöll STV rapporten **Utvärdering av Resurscenter för matematik, naturvetenskap och teknik i skolan (RC) 2010 – 2014** uppgjord av professor Kaj Malm. På basen av rapporten och dess rekommendationer ställer sig styrelsen positiv till ett fortsatt ekonomiskt stöd av RC. STV är således beredd att närmare med projektägaren Åbo Akademi förhandla om detaljerna gällande stödet.

Under året har STV följt med det utvärderingsarbete rörande **ett förslag till hur rådgivarverksamheten för evidensbaserat beslutsfattande ska ordnas i Finland** som kansler emeritus Kari Raivio hade erhållit av statsrådets kansli i oktober 2013 och där rapporten offentliggjordes i oktober 2014. Utredaren föreslår att en tjänst som vetenskaplig rådgivare skall inrättas vid statsrådet och att tjänsten placeras i statsrådets kansli. Han föreslår också att det i samband med delegationen för vetenskapsakademierna i Finland ska inrättas en enhet för vetenskapsanalys som ska ha i uppgift att bl.a. producera systematiska översikter över forskningsdata på basis av behov som framkommit i beredningen och beslutsfattandet inom

statsförvaltningen, att proaktivt publicera översikter av frågor som kräver politiska åtgärder och att upprätthålla ett expertnätverk för snabba konsultationer. Statsrådets kansli beslutar om eventuella fortsatta åtgärder på basis av de utlåtanden som kunde ges inom november månad.

I övrigt hade vi ett år med **verksamhetsformer bekanta från tidigare år** i form av stipendier och pris samt att tillsammans med andra aktörer arrangera TekNatur-tävlingen för skolelever. Ledamöter jobbade för verksamheten till fromma i styrelsen, i kommittéer samt i organ inom konsortiet TAF. Nyhetsbrevet STV Månadsposten informerade ledamöterna gällande aktuella händelser och evenemang medan presidiet för Akadmirådet träffades regelbundet under året.

STV:s stadgar stipulerar att STV skall fokusera på att bredda teknologiskt kunnande så att grundsynen på tekniken i vårt samhälle är positiv, vårt näringsliv gynnas och att utvecklingen är hållbar. Under året har vi stärkt kontakten till de övriga vetenskapsakademierna och det är med intresse vi följer med och förbereder oss för att mera proaktivt än tidigare ta del i det evidensbaserade beslutsfattandet i Finland. Projektverksamhet har under några år saknats i vår verksamhetsportfolio och framöver är vi beredda att reda ut ifall den verksamhetsformen ånyo kan synas i vår verksamhet.

STV:s styrelse

Övriga händelser under året

TAF utnämningen Årets teknologiedirektör 2014 delades ut i januari och gick denna gång till ledamot Lars-Peter Lindfors vid företaget Neste Oil för hans imponerande karriär vid bolaget där Lindfors slutfört bolagets långa och ambitiösa projekt för förnybar diesel. Projektet har stött på både risker och motgångar, men tack vare det målmedvetna arbetet kan Neste Oil idag tillverka diesel av bioavfall och andra förnybara råvaror. Bioekonomi har kommit att spela en viktig roll inte bara för Neste Oil, utan för Finland och hela världen .

I början av året gick **Teknikdagarna** i TAF:s regi av stapeln och denna gång med temat Luft som är det fjärde och sista i serien av Aristoteles fyra grundelement. Huvudevenemanget var i Dipoli, Otnäs medan satellitdagarna ordnades i Åbo och Uleåborg. Under dagarna varvades föreläsningar med workshops och demonstrationer rörande olika ämnesområden såsom flygandets finesser via luftkvaliteten i byggnader till klimatet på vår jord.

Den årliga **TekNatur-finalen** gick av stapeln i dagarna två i början av februari på yrkeshögskolan Arcada. Domarkollegiet under ledning av ledamot Kai Nordlund och bestående av flera ledamöter kunde ånyo bedöma elevernas bidrag till Projektävlingen medan akademisekreterare Åsa Lindberg höll i trådarna då sju lag på tre lagmedlemmar tog itu med sju praktiska uppgifter i Sjukampens final. TekNatur arrangeras i samarbete med Tekniska föreningen i Finland, Driftingenjörsförbundet, Fysikersamfundet i Finland samt högskolan Arcada. Därutöver erhåller evenemanget finansiellt bidrag från företag, organisationer samt stiftelser.

Ordinarie Akademiesammankomst i mars kallade till ordinarie ledamöter Jan Holmström, Casper Lassenius, Ivan Porres, Ilkka Pöyhönen, Rolf Rosenberg och Stefan Willför. Platsen för sammankomsten var Helsingfors universitetsmuseum Arpeanum som fått sitt namn efter initiativtagaren till museet, kemiprofessorn, universitets-rektorn och senatoren Adolf Edvard Arppe. Värd för sammankomsten var kansler Thomas Willhelmson som hälsade oss välkomna samt presenterade

Källa: *Helsingfors universitet*

Kejsarsalen vid inledningen av den guidade turen i museet. Kvällen avslutades med buffémiddag och samvaro i Kejsarsalen.

Stipendieutdelningen i TAF:s regi gick av stapeln i april i Börshuset, Helsingfors. Evenemanget följde upplägget från tidigare och bestod av utdelning av stipendier och pris, cocktails samt en därpå följande middag. Vid utdelningen lyfte STV speciellt fram sitt lärarpris som detta år gavs till lektor Mia Skog vid Höjdens skola i Tenala, Raseborg.

Fotograf: Matti Rajala

Mia Skog lär naturvetenskaper på bred front och jobbar naturligt både tvärvetenskapligt och över nivåerna i skolvärlden. Han har med sitt engagemang bidragit till att ge ett helt skolsamfund ett nytt synsätt på energifrågor och på naturvetenskapliga fenomen som omger oss i vår vardag. Därutöver fick de unga forskarna Jeanette Lindroos och Alam Parvez ta emot sina stipendier som de erhöll för internationella forskningsvistelser.

Höstens Akademiesammankomst gick av stapeln i medlet av november och platsen var Gamla Studenthuset i centrala Helsingfors. Mötesdelen i Fakultetssalen inbegrep lägesrapportering angående ekonomin och aktualiteter medan nya ledamoten Rofl Rosenberg erhöll sitt ledamotsdiplom. Efter mötesdelen reflekterade

vetenskapsjournalisten, redaktören och radiorösten Marcus Rosenlund över vetenskapens synlighet och roll i massmedia. Han poängterade viktigheten av att i rapporteringen av vetenskapsnyheter tillfoga en bra historia som gör nyheten levande och slagkraftig. Kvällen avslutades med måltid och samvaro i Café Vanha.

För tredje året i rad arrangerade STV tillsammans med systerorganisationen TTA i maj **Sammandomst på två språk** i Vetenskapernas hus, Helsingfors. Utgångspunkten för temat var årets Millenniumpris för teknologi. Ordförande för internationella priskommittén preses Jarl-Thure Eriksson presenterade vinnaren professor Stuart Parkins forskningsinsatser inom ämnesområdet spintronik som varit banbrytande för utvecklingen av magnetiska minnens lagringskapacitet. Detta har i sin tur skapat förutsättningar för stora servercentraler och molntjänster, sociala nätverk och spridning av musik och film via webben. Generaldirektör Jussi Nuorteva, Arkiverket, höll anförandet *Pää pilvessä, jalat maassa – arkielämä tietomassojen maailmassa* medan ledamot, professor Johan Lilius, Åbo Akademi belyste temat under rubriken *Molnet - Möjligheter och utmaningar*. Efter föredrag och diskussion följde buffetmiddag och samvaro.

Ekonomiska aspekter

Portföljförvaltningen inom det s.k. TSR samarbetet innefattar värdeportföljerna för fem organisationer inom teknikens område. Den diskretionära förvaltningen sköts av FIM Kapitalförvaltning Ab, Pohjola Kapitalförvaltning Ab och SEB Kapitalförvaltning Finland och har nu 1,5 år bakom sig. Placeringspolitiken är till innehållet densamma för de fem organisationerna medan varje ingående organisation självständigt gör sina egna beslut. Ett placeringsråd där Stig Gustavson är STV:s representant samt rådets ordförande övervakar förvaltningen. Under året gjorde STV en insättning i fonden PE VI North Feeder Fund II Ky, en fond som förvaltas av fondförvaltaren eQ Oyj. Rapporteringsportalen vid Suomen Sijoitustutkimus används för att erhålla kontinuerligt rapporter rörande utvecklingen och förändringarna i innehaven. I slutet av december var portföljens marknadsvärde 7,23 Meuro medan portföljens värde under år 2014 hade ökat med +9,4%. Resursanvändningen för år 2015 är satt till att vara där vid 330 000 euro som utgör 4,6% av portföljens värde, vilket är hållbart med tanke på att inte tära på kapitalet.

STV skolstipendier tillsammans med verksamhetsbidrag till Resurscenter för matematik, naturvetenskap och teknik (RC), stöd för TekNatur och SIC-seminariet samt STV:s lärarpris medför att **STV:s skolsatsning** utgör en totalsumma på 133 961 euro. Gällande **stipendier till vetenskaplig verksamhet** är fokuseringen vid den

unga forskaren med betoning på internationella forskarvistelser och till beloppet 35 350 euro. **Fördelningen av våra kostnader** är sådan att stipendier, understöd och pris utgör 55% av kostnaderna, personalkostnaderna 34%, administration 8% medan möten, resor och representation utgör 3% av kostnaderna.

STYRELSEN, KOMMITTÉER OCH ÖVRIG REPRESENTATION

STV styrelse 2014

(6 möten varav ett möte på hösten inkluderade strategidiskussion)

Jarl-Thure Eriksson, preses
Paula Nybergh, vicepreses
Stefan Ahlman
Leni von Bonsdorff
Heidi Fagerholm
Elisabeth Helander
Mikko Hupa
Martti Jalava
Niklas Meinander
Kai Nordlund
Barbro Back, suppleant
Stig Gustavson, suppleant
Ulrika Gyllenberg, suppleant samt
Åsa Lindberg, akademisekreterare

STV finanskommitté

Jarl-Thure Eriksson
Stefan Ahlman
Stig Gustavson
Åsa Lindberg

STV skolkommitté

(3 möten)

Martti Jalava, ordförande
Niklas Meinander
Carl-Eric Wilén
Henrik Laurén, adjungerad medlem
Kristian Smedlund, adjungerad medlem
Åsa Lindberg, akademisekreterare

STV högskolekommitté

(diskussion, genomgång av ansökningar samt beslutsfattning sköts elektroniskt)

Peter Lund, sammankallare
Kenneth Holmberg
Mikko Hupa
Niklas Meinander
Kai Nordlund
Hans Söderlund
Åsa Lindberg, akademisekreterare

Övrig representation

TAF styrelse:

Stig Gustavson (styrelseordförande)

TAF arbetsutskott:

Stig Gustavson (ordförande)
Jarl-Thure Eriksson

Placeringsrådet inom TSR samarbetet:

Stig Gustavson

Styrelsen för TAF Näringslivsråd:

Andrea Holmberg
Lars-Peter Lindfors

Styrelsen för RC:

Mikko Hupa
Martti Jalava
Åsa Lindberg (styrelseordförande)
Kai Nordlund

Delegationen för vetenskapsakademierna i Finland :

Åsa Lindberg

Radiotieteen kansalliskomitea:

Stefan Ahlman, suppleant Kai Nordlund

STIPENDIER, UNDERSTÖD OCH PRIS FÖR SKOLRELATERAD VERKSAMHET 2014

Resestipendier för fortbildning och konferenser:

Susanne Bergström-Nyberg	300 €
Monica Boström	500 €
Mikko Pihlström	300 €
Ann Charlotte Rydgren	300 €
Andreas Siemssen	300 €
Mia Skog	350 €
Gerd Söderlund	600 €
Jonas Waxlax	900 €
Mia Skog	800 €
Ann-Sofi Røj-Lindberg	1000 €
Inka Halkivaha	1350 €
Berit Kurtén-Finnäs	1200 €
Niklas Läckström	2000 €

Understöd för utveckling av undervisningen:

Henrik Forssten	1000 €
Ann-Christine Loo-Örn	1000 €
Marcus Mohlin	1000 €
Emma Myrevik-Lampa	1000 €
Vikinga skola	1000 €
Roger Nyström	1000 €
Annika Strandvall	2000 €
Sanna Häggström	3000 €
Tore Jungerstam	3000 €
Christel Lindblad	1140 €
Markus Norrby	1000 €
Niklas Läckström	1500 €

Understöd för elevkurser och exkursioner :

Anna Karin Jern	1300 €
Niklas Palmberg	1500 €
Tommy Sjöblom	1000 €
Sursik skola/ Science camp 2014	2000 €
Sursik skola/ Science camp 2015	2000 €
Greta Kula	2500 €
Heidi Nylund	1500 €

Övriga skolunderstöd:

Svenska matematiklärarföreningen	1 600 €
TekNatur tävlingen	5821,21€
De finlandssvenska skolornas CERN resor 2014	9000 €
De finlandssvenska skolornas CERN resor 2015	9000 €
Infoverksamhet för skolor 2014-15	1000 €
Labbkurs för skolor	2000 €

Utvidga verksamheten vid Energilaboratoriet	10 000€
Mattetäpplan 2014	1200 €

STV:s lärarpris:

Mia Skog	3000€
Höjdens skola	2000€

Resurscenter RC:

Verksamhetsbidrag	50000€
-------------------	--------

Sammanlagt för skolrelaterad verksamhet: 133 961 €

STIPENDIER OCH UNDERSTÖD FÖR VETENSKAPLIG VERKSAMHET 2014

Forskningsvistelse:

Jeanette Lindroos	9000 €
Mathias Berglund	5550 €
Thomas Sandberg	3000 €
Daniel Lindberg	5000 €
Marica Engström	5000 €
Sakari Sintonen	7800 €

Sammanlagt för vetenskaplig verksamhet: 35 550 €

ÖVRIGA UNDERSTÖD 2014

Vetenskapsdagarna	1300 €
-------------------	--------

Sammanlagt för övriga understöd: 1300 €

Totalt för stipendier, understöd och pris år 2014: 170 811,21 €